

Színátmenetek (gradients)

A színátmenetek (gradients) tulajdonság segítségével egyenletes átmenet jeleníthető meg két vagy több megadott szín között és ezt a színhatást a böngésző automatikusan maga hozza létre a CSS-kód alapján.

Milyen területeken érdemes alkalmazni a színátmeneteket?

A színátmenetes megoldás ***háttérképként*** vagy ***felsorolásjel képeként*** egyaránt felhasználható, előállításához nincsen szükség képszerkesztő programra, rugalmasan illeszkedik a tartalom elrendezéséhez és a valódi képekhez képest sokkal kisebb fájl méret adódik. (A színátmenetnek nincsen saját mérete, tehát ha háttérképnek használjuk, a háttér mindenkor teljes területe, ha felsorolásjel képeként alkalmazzuk, akkor a szokásos 1em-es négyzet lesz a mérete.)

Legfontosabb alkalmazási területei ezzel összhangban a weblapok különböző gombjainak és geometrikus háttérképeinek a kialakítása, de a színátmenetekkel a HTML-elemek hátterénél 3D-s hatásokat is létrehozhatunk.

További példák:

- kiindulás: egyszínű háttérrel ellátott doboz, amelyet gombként akarunk használni >>> alulról felfelé világosodó / középről lefelé és felfelé sötétedő gomb
- többszörös háttérképekkel és gradiensekkel változatos, periodikusan ismétlődő, geometrikus alakzatú hátterek alakíthatók ki képek alkalmazása nélkül: sakktábla, gyémántalak, pöttyös, skótminta, havazás (ez utóbbit animációval kiegészítve)

A színátmenetek típusai

Két alakzat szerint alakíthatók ki a színátmenetek: egy egyenes vonal mentén, ezek a lineáris színátmenetek (linear-gradient) vagy ellipszis alakban, ezek a sugaras színátmenetek (radial-gradient). (A kör alakú színátmenet az ellipszis azon speciális esete, amikor a vízszintes és a függőleges tengely egyenlő.

A színátmenet megadásának kódolási lehetőségei, ahol a zárójelbe az átmenetek paraméterei kerülnek:

- **lineáris színátmenettel:**

- háttérképként: `background-image: linear-gradient(...)`
- felsorolásjelként: `list-style-image: linear-gradient(...)`
- periodikusan ismétlődő lineáris színátmenet: `repeating-linear-gradient(...)`

- **sugárirányban változó színátmenettel:**

- háttérképként: `background-image: radial-gradient(...)`
- felsorolásjelként: `list-style-image: radial-gradient(...)`
- periodikusan ismétlődő sugaras színátmenet: `repeating-radial-gradient(...)`

Példák színátmenetekre

Példa képe	Magyarázat, leírás	Példa képe	Magyarázat, leírás
	1. példa: lineáris színátmenet két színnel (kékből sárgába), felülről lefelé függőleges irányban		2. példa: lineáris színátmenet két színnel (kékből sárgába), balról jobbra vízszintes irányban
	3. példa: lineáris színátmenet több színnel (pirosból fehérbe, majd onnan zöldbe), átlós irányba jobb lefelé, egyenletes mértékben		4. példa: lineáris színátmenet több színnel (pirosból fehérbe, majd onnan zöldbe), átlós irányba bal lefelé, nem egyenletes mértékben
	5. példa: középről induló sugárirányú színátmenet két színnel (kékből sárgába)		6. példa: középről induló sugárirányú színátmenet több színnel (pirosból fehérbe, majd onnan zöldbe), kívülről befelé)
	7. példa: megadott pozícióból induló sugárirányú színátmenet két színnel (kékből sárgába, majd újra kékbe)		8. példa: sarokból induló sugárirányú színátmenet több színnel (piros-fehér-zöld), nem egyenletes mértékű elosztással
	9. példa: periodikusan ismétlődő, lineáris színátmenet három színnel		10. példa: periodikusan ismétlődő, ellipszis típusú sugárirányú színátmenet több színnel (piros-fehér-zöld), nem egyenletes mértékű elosztással

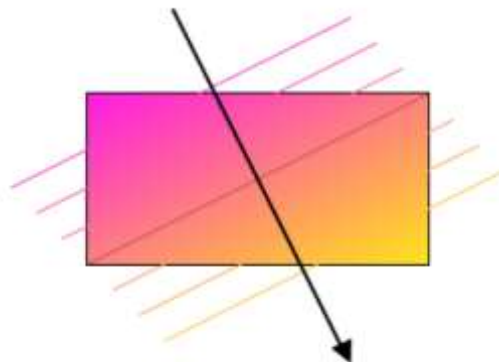
A lineáris színátmenet (linear-gradient)

A lineáris színátmenet (linear-gradient) egy színátmenet-vonallal (gradient-line) és a rajta elhelyezett színekkel lehet specifikálni. A gradiens vonalra merőlegesen elhelyezkedő, egymáshoz illeszkedő, egymáshoz illeszkedő vonalak színe megegyezik a színátmenet-vonallal való metszéspontjukban lévő színnel, így a színátmenet-vonal színelőírásait követő, végtelen méretű vászon jön létre a színes vonalakból.

A lineáris gradiens háttérképként történő meghatározásának szintaxisa:

background-image:

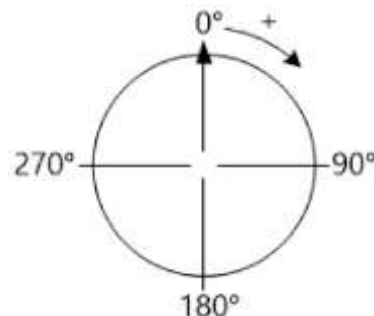
linear-gradient(direction, color-stop1, color-stop2, ...);

A gradins-vonal adja meg tehát a színátmenet irányát és rajta helyezkednek el a színinformációk. A gradiens-vonal mindig áthalad a doboz közepén, tehát a középpontját nem kell megadni), **irány és kezdő-, illetve végpontja kétféle módon specifikálható:**

- **szöggel történő megadás**

- irányát a *függőlegessel bezárt szögével* adhatjuk meg: a 0° felfelé mutat, a 90° jobbra, a pozitív szögek az óramutató járásával megegyező irányban mozognak
- *kezdő- és végpontja* pedig úgy jön létre, hogy a doboz közepétől mindkét irányban meghosszabbítjuk a gradiens-vonalat a megadott szögben, és a kezdő- és végpont ott van, ahol a vonalra húzott merőleges a doboz sarkát metszi
- ha nincs megadva szög, akkor mindig fentről lefelé mutató függőleges gradienst alkalmaz a böngésző

- **a doboz sarkával / oldalával történő megadás**

- a doboznak azt a *sarkát vagy oldalát* adjuk meg, ahonnan a gradiens-vonal indul, ekkor a gradiens automatikusan az ellentétes sarokba vagy oldalra irányul (valójában a gradiens konvertálódik az előző, szögben megadott formulába)
- az egyes oldalakat *szöveggel* is megadhatjuk: **to top** (teteje), **to right** (jobb oldala), **to bottom** (alja) vagy **to left** (bal oldala), ezek megfelelnek rendre a 0°, a 90°, a 180° vagy a 270° szögeértékeknek
- a *sarkokhoz* van szöveges meghatározás: **to top left** (bal felső sarok), **to top right** (jobb felső sarok), **to bottom left** (bal alsó sarok) és **to bottom right** (jobb alsó sarok) - ezek is megfelelnek szögeknek, pontosan olyanak, mint amelyet a középponton és az adott sarkon áthaladó egyenes definiálna

A gradins-vonal definiálása után **a kezdő- és a zárószínt kell megadni**, egymástól vesszővel és szóközzel kell elválasztani azokat. (A színek megadásához a tanult módszerek alkalmazhatók.)

A színek sorrendje a megadott kiindulási ponttól függ, a színek helye pedig megadható a gradiens-vonalon a szín neve mögötti szóközt követő %-érték megadásával:

```
kijelölő {
  background-image: linear-gradient(red 20%, white 65%, green);
}
```

Példák lineáris színátmenetekre

függőleges lineáris színátmenetek

Függőlegesen, egymás alatti két színből álló lineáris színátmenet

```
background-image: linear-gradient(blue, green);
```


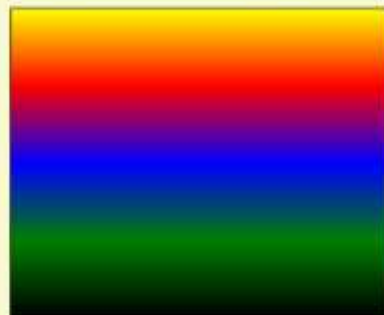
Függőlegesen, egymás alatti két színből álló, alulról induló lineáris színátmenet nem egyenletes átmenet (color-stop)

```
background-image: linear-gradient(to top, blue 75%, green);
```


Függőlegesen, egymás alatti több színből álló, fentről lefelé tartó lineáris, egyenletes színátmenet

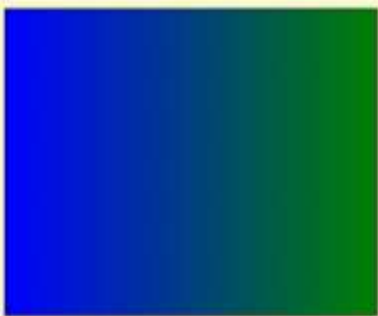
```
background-image: linear-gradient(yellow, red, blue, green, black);
```


vízszintes lineáris színátmenetek

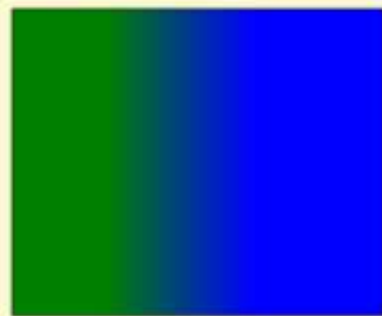
Vízszintesen, egymás melletti két színből álló lineáris, egyenletes színátmenet

```
background-image: linear-gradient(90deg, blue, green);
```


Vízszintesen, egymás melletti két színből álló lineáris, nem egyenletes színátmenet (color-stop)

```
background-image: linear-gradient(-90deg, blue 35%, green 75%);
```


Vízszintesen, egymás melletti több színből álló lineáris, nem egyenletes színátmenet

```
background-image: linear-gradient(90deg, yellow 10%, red 30%, blue 75%, green 80%, black 90%);
```


adott irányú (nem vízszintes és nem függőleges) lineáris színátmenetek

Átlós (bal felső sarokból induló és a jobb alsó sarokba tartó), egymás melletti több színből álló lineáris, egyenletes színátmenet

```
background-image: linear-gradient(to bottom right, blue, green, yellow, red);
```


Átlós (jobb felső sarokból induló és a bal alsó sarokba tartó), egymás melletti több színből álló lineáris, egyenletes színátmenet

```
background-image: linear-gradient(to bottom left, blue, green, yellow, red);
```


+15 fokos gradiens-vonallal (vagyis -75°-os irányban lévő), egymás melletti több színből álló lineáris, nem egyenletes színátmenet

```
background-image: linear-gradient(15deg, blue 10%, green 30%, yellow 90%, red);
```


átlátszósággal megvalósított lineáris színátmenetek

Egyetlen szín alkalmazása átlátszósággal kombinálva

```
background-image: linear-gradient(
  rgba(0,0,255,1), rgba(0,0,255,0));
```


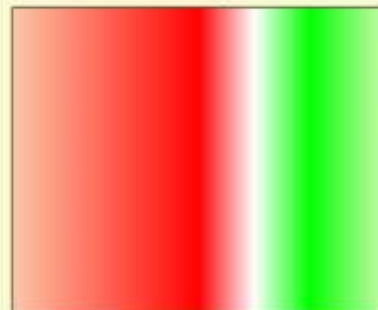
Egyetlen szín alkalmazása átlátszósággal és szín-stoppal kombinálva

```
background-image: linear-gradient(45deg,
  rgba(0,0,0,0) 33%, rgba(0,0,0,1));
```


Több szín alkalmazása átlátszósággal kombinálva, nem egyenletes átmenettel

```
background-image: linear-gradient(
  to right, rgba(255,0,0,0.2),
  rgba(255,0,0,1) 50%, rgba(255,255,255),
  rgba(0,255,0,1) 80%, rgba(0,255,0,0.2));
```


periodikusan ismétlődő lineáris színátmenetek

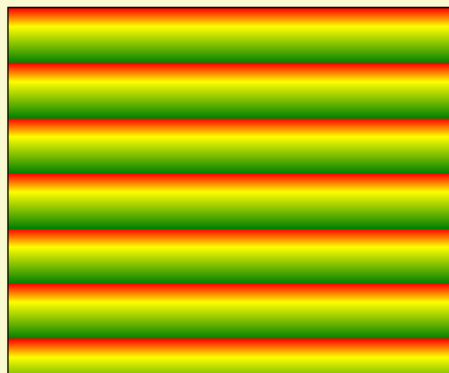
Vízszintesen, egymás melletti ismétlődés:

```
background-image:
  repeating-linear-gradient(
    90deg, red, yellow 5%, green 15%);
```


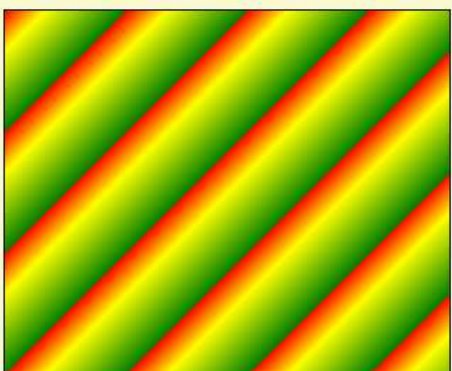
Függőlegesen, egymás alatti ismétlődés

```
background-image:
  repeating-linear-gradient(
    red, yellow 5%, green 15%);
```


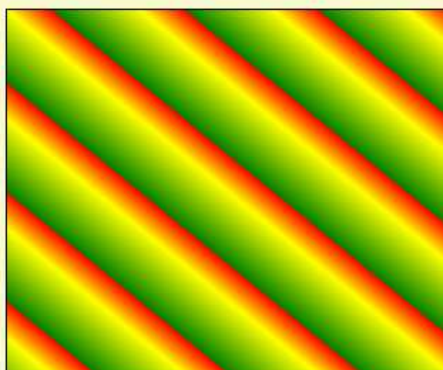
Átlósan a bal felső saroktól a jobb alsó sarok irányába, egymás melletti ismétlődés

```
background-image:
  repeating-linear-gradient(
    135deg, red, yellow 5%, green 15%);
```


Átlósan a jobb felső saroktól a bal alsó sarok irányába, egymás melletti ismétlődés

```
background-image:
  repeating-linear-gradient(
    to bottom left, red, yellow 5%, green 15%);
```


A sugaras / sugárirányú színátmenet (radial-gradient)

A sugárirányú színátmenet (radial-gradient) egy előre meghatározott pontból kiindulva ellipszis (speciális esetben kör) alakban alakulnak ki. Meg kell adni a *gradens középpontját* (ez lesz a 0%-os ellipszis), amely a lineárisal ellentétben tetszőleges helyen lehet, majd specifikálni kell az ellipszis *alakját* és *méretét*, végül az *alkalmazott színeket* és azok *zárópozícióját* (color-stop). A paraméterek alapján a középpont és a végső ellipszis között koncentrikus ellipszisek alakulnak ki a színeknél meghatározottak szerint.

A sugárirányú színátmenet háttérképként történő megadásának szintaxisa:

background-image:

```
radial-gradient(alak méret at pozíció,  
szín-1 pozíció-1, szín-2 pozíció-2..., szín-n pozíció-n);
```

A sugárirányú színátmenet paraméterei

- **Az 1-2. paraméter a végső ellipszis alakját és méretét definiálja definiálja**, amely kétféle módon adható meg:
  - **implicit módon a shape (alak) és a size (méret) szavaival**
    - a shape lehet: **circle** (kör) vagy **ellipse** (ellipszis) - csak vízszintes és függőleges irányú tengelyekkel, ferdékkel nem (ha ez nincs megadva, akkor a böngésző a shape paraméter alapján dönt: ha csak egy méret van, akkor kört választ, ha pedig két méret van vagy nincs, akkor ellipszist választ)
    - a size lehet (kör és ellipszis esetén is):
      - **closest-side** (legközelebbi oldal): a kör érinti a doboznak a gradiens középpontjához legközelebb eső oldalát, az ellipszis a középpontjához legközelebbi függőleges és vízszintes dobozoldalakat. (Ha a középpont a dobozon kívül van, a doboz oldalait képzeletben meg kell hosszabbítani, hogy az ellipszis érinthesse azokat.)
      - **farthest-side** (legtávolabbi oldal): az előző ellentettje, azaz a legtávolabbi oldal(ak)hoz igazodnak az alakzatok
      - **closest-corner** (legközelebbi sarok): az alakzat mérete úgy alakul, hogy érinti a középpontjához legközelebbi sarkot
      - **farthest-corner** (legtávolabbi sarok): az alakzat mérete úgy alakul, hogy érinti a középpontjához legtávolabbi sarkot - ez az alapértelmezett érték, ha nincs definiálva a size értéke
  - **explicit módon a végső alak mérete és alakja két hosszmérettel vagy százalékos értékkel adható meg**
    - ezek az ellipszis vízszintes és függőleges tengelyeinek a hosszát a középponttól mért hosszát jelentik (kör esetében a sugarat)
    - százalékos megadáskor az első érték a doboz szélességéhez, a második a doboz magasságához viszonyított értéket jelent
    - csak nullánál nagyobb érték adható meg!

- **A 3. paraméter az ellipszis középpontját (és egyben a gradiens középpontját) definiálja** a háttérképeknél leírt background-position tulajdonság szerint. Ha nincs megadva, a böngésző ezt a center értéként értelmezi. Ennek megfelelően az egyes színek a középtől jobbra induló képzeletbeli vonalon helyezkednek el.
  - a gradiens-vonal végpontja a kezdőpontból a megadott szögben meghúzott egyenesnek a végső ellipszissel alkotott metszéspontja
  - a középpont megadására az alábbi szavakat használhatjuk
    - `left top`: bal felső sarok
    - `right top`: jobb felső sarok
    - `left bottom`: bal alsó sarok
    - `left top`: bal felső sarok
    - `left center`: baloldalon, függőlegesen középen
    - `right center`: jobboldalon, függőlegesen középen
    - `center top`: fent, vízszintesen középen
    - `center bottom`: lent, vízszintesen középen
- Ha a középpontot, az alakot és/vagy a méretet definiáljuk, először az alak, azután a méret, majd a középpont következik az "at" szóval összekötve, például:
  - ellipszis a középponttól indulva: `ellipse at center`
  - a szélesség 30%-tól és a magasság 40%-tól (mint középpontból) indulva a legtávolabbi sarokig: `farthest-corner at 30% 40%`
  - a bal széltől 40px-re és a felső széltől 60px-re elhelyezett középpontból indulva a legközelebbi oldalig: `closest-side at 40px 60px`
  - a bal alsó sarokból (mint középpontból) a távolabbi oldalig tartó: `farthest-side at left bottom`
- **az utolsó paraméterek a színeket és azok megállítási helyét (color-stop) határozzák meg** a lineáris színátmenetnél látottakkal analóg módon:
  - a színek az átmenet középpontjából húzott képzeletbeli vonalon helyezkednek el, a 0%-os pont van a középpontban és a 100%-os pont a vonal és a végső ellipszis metszéspontjában
  - 100%-nál nagyobb érték és negatív hossz is lehetséges, de ekkor az átmenetből a kezdőpont előtti színek nem látszódnak

Periodikusan ismétlődő színátmenetek

A színátmenet nemcsak egyszeri lehet, hanem periodikusan is ismétlődhet ugyanúgy, mind a lineáris színátmenetes hátterek esetében. Ebben az esetben a `repeating-radial-gradient` tulajdonságot használjuk.

A színátmenetek értelmezése és értékei megegyeznek a korábban ismertetett, nem periodikus átmenetekével. A color-stop-ok mindkét irányban végtelenül ismétlőd-

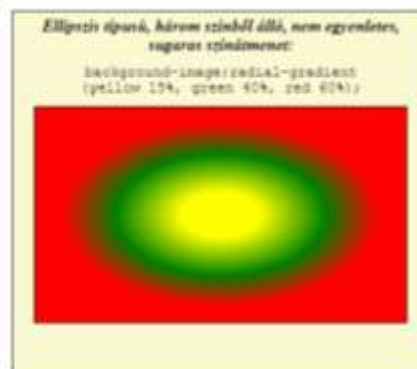
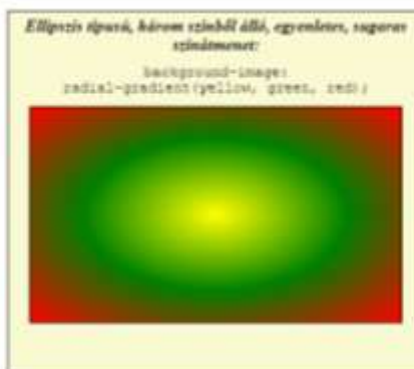
nek az utolsó color-stop és az első color-stop helyzete különbségének többszörösével eltolt pozícióval. Az első és az utolsó color-stop mindig egybeesik az ismétlődő átmenetcsoportok határán, így az éles átmenetet okozhat, ha a színátmenet nem ugyanazzal a színnel indul és fejeződik be.

background-image:

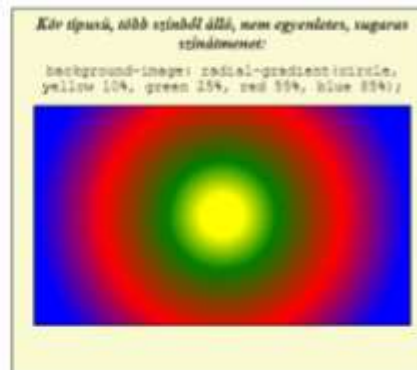
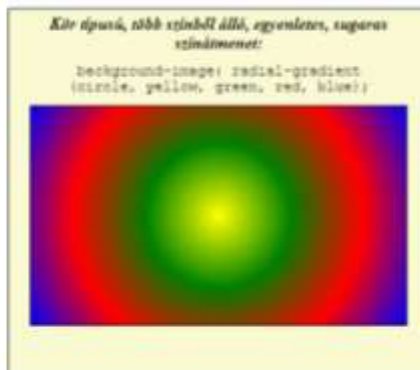
repeating-radial-gradient(green, yellow 20px, blue 40px);

Példák sugaras színátmenetekre

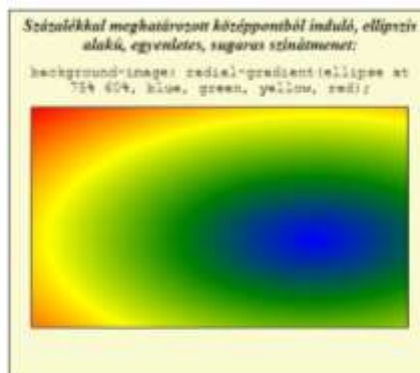
középről induló, ellipszis alakú sugaras színátmenetek

középről induló, kör alakú sugaras színátmenetek

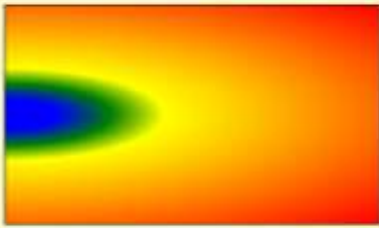
nem középről induló sugaras színátmenetek

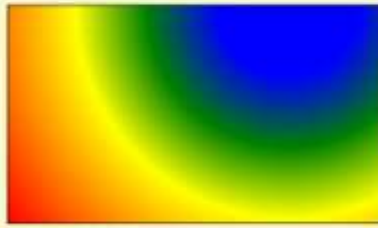

nem középről induló sugaras színátmenetek

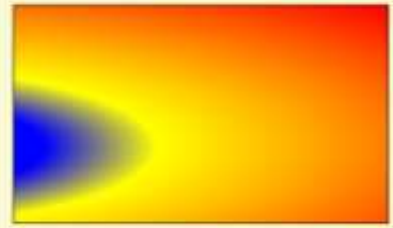
Baloldali fókuszpontról induló, ellipszis alakú, nem egyenletes sugaras színátmenet:
background-image: radial-gradient(ellipse at 0 50%, blue 10%, green 30%, yellow 30%, red);

A felső szél, harmadik negyedekéntől induló, kör alakú, nem egyenletes, sugaras színátmenet:
background-image: radial-gradient(circle at 75% 0, blue 30%, green 40%, yellow 40%, red);

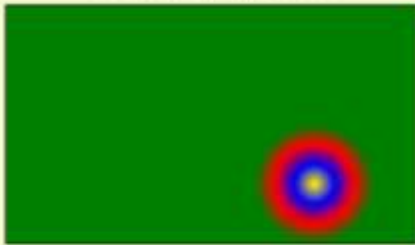
A megadott területen kívüli középpontból induló, ellipszis alakú, nem egyenletes, sugaras színátmenet:
background-image: radial-gradient(ellipse at -150px 40%, blue 20%, yellow 40%, red);

megadott helyig tartó sugaras színátmenetek

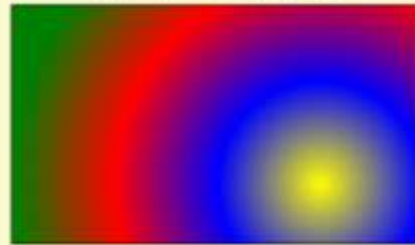
A középponttól közelebb eső oldalt (closest-side) érinti a létrejött kör:

background-image: radial-gradient(circle closest-side at 75% 75%, yellow, blue, red, green);

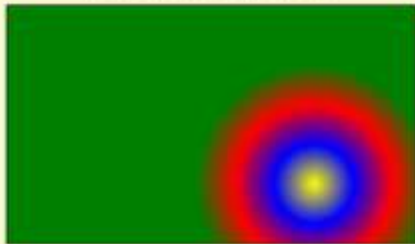
A középponttól távolabb eső oldalt (farthest-side) érinti a létrejött kör:

background-image: radial-gradient(circle farthest-side at 75% 75%, yellow, blue, red, green);

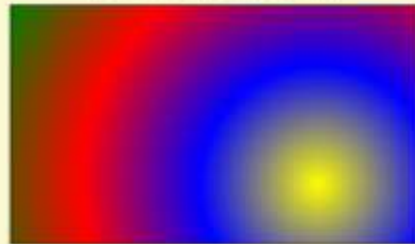
A középponttól közelebb eső sarkot (closest-corner) érinti a létrejött kör:

background-image: radial-gradient(circle closest-corner at 75% 75%, yellow, blue, red, green);

A középponttól távolabb eső sarkot (farthest-corner) érinti a létrejött kör:

background-image: radial-gradient(circle farthest-corner at 75% 75%, yellow, blue, red, green);

átlátszósággal megvalósított sugaras színátmenetek

Kör alakú, középről induló, egyetlen szín alkalmazása átlátszósággal kombinált módon, egyenletes, sugaras színátmenet

background-image: radial-gradient(circle, rgba(0,0,255,1), rgba(0,0,255,0));

Ellipszis alakú, egyetlen szín alkalmazása átlátszósággal kombinált módon, nem egyenletes, jobb fókuszpontról induló, sugaras színátmenet

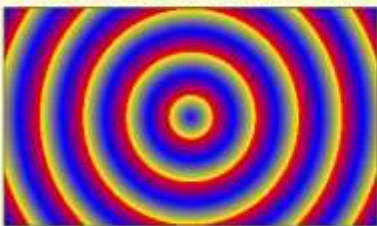
background-image: radial-gradient(ellipse at right center, rgba(2,0,2,1), rgba(2,0,2,0));

periodikusan ismétlődő sugaras színátmenetek

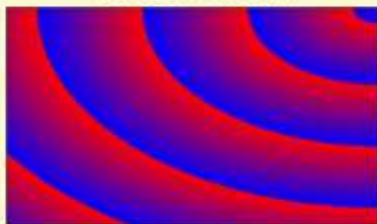
Kör alakú, középről induló, három színből álló, egyenletesen ismétlődő, sugaras színátmenet

background-image: repeating-radial-gradient(circle, red 10%, blue 20%, yellow 30%);

Ellipszis alakú, a jobb felső sarokból induló, két színből álló, periodikusan ismétlődő, sugaras színátmenet

background-image: repeating-radial-gradient(ellipse at right top, red 5%, blue 25%);

Kör alakú, az alsó oldal felezőpontjából induló, négy színből álló, periodikusan ismétlődő, sugaras színátmenet

background-image: repeating-radial-gradient(at 50% 100%, red 5%, blue 10%, yellow 15%, green 30%);

